T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 1098
KARAR NO : 2014 / 1146
KARAR TR : 29.12.2014

ÖZET: 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun 24/a maddesine muhalefet etme eylemi nedeniyle aynı Kanunun 36. maddesi "i" bendi uyarınca hakkında idari para cezası verilmesi ve avlanmakta kullanılan tekne ile üzerindeki makinenin tutanakla adli yargı yerinde Cumhuriyet Savcısı talimatı ile müsadereye konu edilmek üzere zapt edilmesi üzerine, zapt etme (el koyma) işleminin yürütmesinin durdurulmasına, müteakiben davanın kabulü ile işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İ.T.
Davalı : Sahil Güvenlik Komutanlığı
Vekili : Av. B. Y. Z.

OLAY : Davacı dava dilekçesinde özetle; donatanı ve kaptanı olduğu 12,8 mt'lik ahşap başlıklı teknesi ve üzerindeki 220 Hp ford marka makine ile İstanbul Boğazı Tarabya önlerinde trol ile balık avladığının Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından tespit edilerek yakalanması sonucunda, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun 24/a maddesine muhalefet etme eylemi nedeniyle aynı Kanunun 36. maddesi "i" bendi uyarınca hakkında idari para cezasına ilişkin yaptırım uygulandığını ve avlanmakta kullandığı tekne ile üzerindeki makinenin 29/11/2013 gün ve 21126 sayılı tutanakla adli yargı yerinde Cumhuriyet Savcısı talimatı ile müsadereye konu edilmek üzere zapt edildiğini belirterek, öncelikle dava konusu zapt etme (el koyma) işleminin yürütmesinin durdurulmasına, müteakiben davanın kabulü ile işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı Sahil Güvenlik Komutanlığı vekili süresi içerisinde sunduğu cevap dilekçesinde özetle; görev itirazında bulunmuştur.

İstanbul 6.İdare Mahkemesi: 28.02.2014 gün ve E:2013/2521 sayı ile özetle, "...olayda, uyuşmazlığın davacı ile davalı idare arasındaki özel hukuk hükümlerine göre tesis edilmiş bir işlemden kaynaklanmayıp, kamu hukuku kuralları çerçevesinde tek taraflı ve kamu gücüne dayalı işlemden kaynaklandığından, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargı mercilerinin görevinde olduğu sonucuna varılmıştır." demek suretiyle davalı idare vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı Sahil Güvenlik Komutanlığı vekilinin, adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçe üzerine, dava dosyasının onaylı bir örneği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı: "…1380 sayılı Kanunun 24/a maddesinde "İçsular, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarında her çeşit trol ile su ürünleri istihsali yasaktır." hükmü ile İstanbul Boğazında trolle balık avcılığı yasaklanmış, aynı Kanunun 36/i bendinde "24 üncü maddenin (a) bendinde belirtilen alanlarda trol ile su ürünleri istihsalinde bulunanlar üç milyar lira idari para cezası ile cezalandırılır ve istihsal olunan su ürünleri ile istihsal vasıtaları zapt ve mahkemece müsadere edilir." şeklindeki düzenleme ile, yasağa uymama idari para cezasına ve müsadere yaptırımına tabi tutulmuştur. 1380 sayılı Kanunun 22/07/2003 - 4950 S.K./4. md.ile değişik 32. Maddesinde "Bu Kanunda yer alan mahkemece yerine getirilecek görevler zaruret görülmeyen hallerde sulh ceza mahkemelerince onbeş

gün içerisinde evrak üzerinden inceleme yapılarak karara bağlanır." hükmü ile üretim vasıtalarının müsaderesine sulh ceza mahkemesinde karar verileceği açıkça düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu düzenleme karşısında, müsadere işlemine esas olan ve Cumhuriyet Savcısı kararı ile icra edilen zapt işlemine karşıda itirazın adli yargı yerinde yapılması gerektiği tartışmasızdır. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun Esas: 2009/7-183, Karar: 2009/257 sayılı kararında da 1380 sayılı Kanun kapsamında müsadere davasının sulh ceza mahkemesinde duruşmalı olarak görülmesi gerektiği kararı verilmiştir. 1412 sayılı CMUK'nun 392/2. maddesinde gerekse 5271 sayılı CMK'nun 259. maddesinde, suç konusu olmayıp sadece müsadereye tabi bulunan eşyanın müsaderesine Sulh Ceza Hakimi tarafından duruşma yapılmaksızın karar verileceğinin benzer düzenlemelerle hüküm altına alındığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, müsadere işlemine esas teşkil eden, dava konusu su ürünleri üretim vasıtalarının zaptına yönelik işlemin iptali davasının adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir." demek suretiyle, 2247 sayılı Yasa'nın 10. ve 13. maddeleri uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane Topuz, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 29.12.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre,davalı Sahil Güvenlik Komutanlığı vekilinin anılan Yasanın 10/2.maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve dahi 12/1.maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, davalı Sahil Güvenlik Komutanlığı açısından 2247 sayılı Yasa'nın 10. ve 13. maddelerinde öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının donatanı ve kaptanı olduğu 12,8 mt'lik ahşap başlıklı teknesi ve üzerindeki 220 Hp ford marka makine ile İstanbul Boğazı Trabya önlerinde trol ile balık avladığının Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından tespit edilerek yakalanması sonucu, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun 24/a maddesine muhalefet etme eylemi nedeniyle aynı Kanunun 36. maddesi "i" bendi uyarınca hakkında idari para cezası verilmesi ve avlanmakta kullanılan tekne ile üzerindeki makinenin 29/11/2013 gün ve 21126 sayılı tutanakla adli yargı yerinde Cumhuriyet Savcısı talimatı ile müsadereye konu edilmek üzere zapt edilmesi üzerine, zapt etme (el koyma) işleminin yürütmesinin durdurulmasına, müteakiben davanın kabulü ile işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

1380 sayılı Su Ürünler Kanunu'nun '' Trol '' başlıklı 24.maddesinin a bendinde; '' İçsular, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarında her çeşit trol ile su ürünleri istihsali yasaktır.

İlmi maksatlarla yapılacak incelemelerde trol kullanılabilir. '' hükmü yer almakta olup, davacı hakkında bu maddeye aykırı hareket ettiğinden bahisle idari yaptırım kararı uygulanmıştır. Aynı Kanunun ''Cezalar '' başlıklı 36.maddesinin i bendinde; " 24 üncü maddenin (a) bendinde belirtilen alanlarda trol ile su ürünleri istihsalinde bulunanlar üç milyar lira idari para cezası ile cezalandırılır ve istihsal olunan su ürünleri ile istihsal vasıtaları zapt ve mahkemece müsadere edilir. " hükmü yer almakta olup, bu düzenleme ile, yasağa uymamanın neticesi idari para cezasına ve müsadere yaptırımına tabi tutulmuştur.

Kanun'un '' Usul Hükümleri '' başlıklı 32.maddesinde; '' Bu Kanunda yer alan mahkemece yerine getirilecek görevler zaruret görülmeyen hallerde sulh ceza mahkemelerince onbeş gün içerisinde evrak üzerinden inceleme yapılarak karara bağlanır. '' hükmü yer almakta ve böylece istihsal vasıtaların sulh ceza mahkemeleri tarafından müsadere edilebileceği hüküm altına alınmış bulunmaktadır.

Ayrıca gerek mülga 1412 sayılı CMUK'nun '' Müsadere Talebinin Mercii '' başlıklı 392.maddesinde; '' Ceza Kanununun 36 ncı maddesi ile diğer maddelerine ve hususi kanunlar hükmüne göre belirli eşyanın müsaderesi veya imhası yahut kullanımdan kaldırılması gerekli olan hallerde, kamu davası açılmamış veya kamu davası açılmış olup da esasla beraber bu hususta bir karar verilmemişse bu tedbirlerin her türlü takiplerden ayrı olarak alınması için Cumhuriyet savcısı veya davacı tarafından yapılacak talep esas davayı görmekle yetkili mahkemeye verilir.

Suç mevzuu olmayıp münhasıran müsadereye tabi bulunan eşyanın müsaderesine sulh hakimi tarafından duruşma yapılmaksızın, karar verilir. Bu karar aleyhine alakadarlar acele itiraz yoluna müracaat edebilirler. '' hükmü, gerekse de 5271 sayılı CMK'nun '' Suç Konusu Olmayan Eşyanın Müsaderesi '' başlıklı 259. maddesinde; '' Suç konusu olmayıp sadece müsadereye tâbi bulunan eşyanın müsaderesine sulh ceza hâkimi tarafından duruşma yapılmaksızın karar verilir. '' hükmünün yer alıyor oluşu karşısında, somut olayda olduğu gibi suç konusu olmayıp sadece müsadereye tabi bulunan eşyanın müsaderesine Sulh Ceza Hakimi tarafından duruşma yapılmaksızın karar verileceği anlaşılmıştır. Öte yandan Yargıtay Ceza Genel Kurulu önüne gelen bir dosyada, Kurulun 3.11.2009 gün ve E:2009/7-183, K:2009/257 sayılı kararında da, "……idari yaptırım gerektiren bir suç işlendiğinin ileri sürülmesi karşısında, bu suçun işlenmesine bağlı olarak kamu davası açılamaması nedeniyle, Yasadaki özel düzenleme nazara alınarak zoralım kararı istendiği açıktır. Zoralımına karar verilen eşya ise, bizatihi kendisi suç teşkil eden ve zoralıma tabi eşya niteliğinde değildir. Bu nedenle 1380 sayılı Yasanın 32. maddesindeki, "zaruret görülmemesi" koşulu ile zoralım konusundaki genel hükümler de gözetilerek, duruşma açılarak yargılama yapılmalı ve sonucuna göre hukuki durum belirlenmelidir. Yerel mahkemece yasal düzenlemelerin hatalı yorumlanması suretiyle duruşma açılmadan, evrak üzerinde yapılan inceleme ile zoralım kararı verilmesi isabetsiz ve yasaya aykırıdır. " denilmekte olup; davada adli yargının görevli olduğuna işaret edilmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile, davalı Sahil Güvenlik Komutanlığı vekilinin görev itirazının İstanbul 6. İdare Mahkemesince reddine ilişkin kararın kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, davalı Sahil Güvenlik Komutanlığı vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE İLİŞKİN İstanbul 6.İdare Mahkemesince verilen 28.02.2014 gün ve E:2013/2521 sayılı KARARIN KALDIRILMASINA, 29.12.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT